

KHẢO SÁT THỰC TRẠNG CÔNG TÁC TUYÊN TRUYỀN CHÍNH SÁCH, PHÁP LUẬT VỀ TÍN NGƯỠNG, TÔN GIÁO TRÊN BÁO IN

Dự án khoa học cấp ban QĐ phê duyệt số 38/QĐ-TGCP ngày 21/2/2020 của Ban Tôn giáo Chính phủ; Chủ nhiệm: CN. Dương Thị Thúy Thịnh, Tổng Biên tập Tạp chí Công tác Tôn giáo Ban Tôn giáo Chính phủ; Thời gian thực hiện: 24 tháng, từ tháng 01/2020 đến tháng 12/2021.

Chủ nhiệm Dự án: CN. Dương Thị Thúy Thịnh

Năm đăng ký: 2019

Năm nghiệm thu: 2021

Xếp loại: Xuất sắc

1. Mục tiêu của Dự án

Khảo sát, nghiên cứu thực trạng công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in của các cơ quan trong hệ thống chính trị ở nước ta và báo in của các tổ chức tôn giáo. Trên cơ sở đó đề xuất, kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên hệ thống báo in.

2. Kết cấu của Dự án

Ngoài phần mở đầu và kết luận, nội dung Báo cáo Tổng quan của Dự án gồm 3 chương sau:

Chương 1. Một số vấn đề lý luận về công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in.

Chương 2. Thực trạng công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in.

Chương 3. Xu hướng của việc tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo giải pháp, kiến nghị.

3. Những nội dung chính của Dự án

3.1. Chương 1, Dự án làm rõ một số vấn đề lý luận về công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in. Trong đó tập trung phân tích một số khái niệm liên quan như: công tác tuyên truyền trên báo in; tín ngưỡng, tôn giáo; chính sách về tín ngưỡng, tôn giáo; pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo; công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in. Dự án đã đưa ra cách hiểu về khái niệm công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in là *những thông tin được thể hiện bằng tin tức, bài viết đăng trên các báo, tạp chí đã góp phần chuyển tải nội dung các văn bản của Đảng, pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo đến cán bộ, đảng viên và Nhân dân, trong đó có đồng bào các tôn giáo; giúp đồng bào hiểu được chính sách tự do tín ngưỡng, tôn giáo của Đảng, Nhà nước, tạo sự đồng thuận trong xã hội; cảnh giác trước âm mưu của các thế lực xấu, lợi dụng quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo để lôi kéo người dân nhẹ dạ cả tin, chống lại Nhà nước, đi ngược lại chính sách đại đoàn kết dân tộc. Đồng thời, cổ vũ, động viên đồng bào các tôn giáo đóng góp tích cực vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.* Trên cơ sở phân tích các khái niệm, Dự án đánh giá hiệu quả của công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật

trên báo in qua 2 phương diện: (1) Vai trò của báo in trong công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo, trong đó có đánh giá vai trò của truyền thông trong công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo; (2) Đánh giá tình hình tín ngưỡng, tôn giáo và chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo và quá trình tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in từ sau Đại hội VI đến nay.

3.2. Chương 2, Dự án khảo sát làm rõ thực trạng công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in trên các nội dung: (1) Công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo qua khảo sát: thực trạng công tác tuyên truyền trên báo in của hệ thống chính trị về chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo và công tác tôn giáo; thực trạng hoạt động báo in của các tổ chức tôn giáo; nguyên nhân của kết quả; (2) Kết quả đạt được trong công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in trên các mặt: góp phần đưa đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo đi vào cuộc sống; động viên đồng bào tôn giáo đóng góp tích cực vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; phê phán hoạt động lợi dụng tôn giáo vào các mục đích xấu.

Bên cạnh những kết quả đạt được trong công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in cũng có những hạn chế như khi có vụ việc phức tạp về tôn giáo xảy ra thì không ít tờ báo, tạp chí in thụ động trong việc đưa tin, viết bài để bảo vệ quan điểm, chính sách tôn giáo của Đảng, Nhà nước. Mặt khác, sự chủ động phối, kết hợp với các cơ quan chức năng trong việc lấy thông tin về các vụ việc phức tạp về tôn giáo còn chưa chặt chẽ. Vì vậy, số bài viết có tính nghiên cứu về chính sách, pháp luật của Đảng, Nhà nước về tôn giáo và công tác tôn giáo có chất lượng trên báo in chưa nhiều. Nhận thức về vai trò, hiệu quả của công tác tuyên truyền chính sách tôn giáo và công tác tôn giáo trong một số ban biên tập của không ít báo chưa đồng đều và chưa được quan tâm đúng mức, nên các tin bài chưa có chiều sâu, tác dụng đối với bạn đọc hạn chế. Các tin bài chủ yếu mới phản ánh, ca ngợi một chiều, ít có tính bài phản biện. Có không ít ban biên tập báo e ngại viết hoặc cho đăng bài nhạy cảm về tôn giáo.

3.3. Chương 3, Dự án chỉ ra một số xu hướng của việc tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo. Dự án phân tích các xu hướng phát triển của báo chí trên thế giới như: hội tụ truyền thông; hội tụ các loại hình báo chí; cuộc chạy đua của báo miễn phí; phát triển truyền hình số; thương mại hóa nội dung; báo chí, truyền thông toàn cầu; địa phương hóa thông tin phục vụ công chúng; chuyển đổi số trong lĩnh vực báo chí truyền thông và cũng đưa ra được những phân tích xu hướng báo chí ở Việt Nam và xu hướng tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo ở Việt Nam.

Trên cơ sở nội dung nghiên cứu, khảo sát, Dự án đã nêu lên được những vấn đề đặt ra trong công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in. Trong những năm gần đây, diện mạo báo chí nước ta đã có những bước phát triển đáng ghi nhận, cả về hình thức, nội dung, đội ngũ những người làm báo và số lượng cơ quan báo chí, ấn phẩm báo chí. Bên cạnh những

loại hình truyền thông truyền thông, sự phát triển, tích hợp và hội tụ về công nghệ thông tin và truyền thông đang thúc đẩy sự ra đời của các loại hình và sản phẩm truyền thông mới trong đó có những kênh truyền thông sử dụng công nghệ online như mobile, truyền hình internet...

Qua đó Dự án đã đưa ra 02 nhóm giải pháp đối với việc tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in ở Việt Nam. Một là, giải pháp đối với báo chí trong hệ thống chính trị gồm 09 giải pháp. Hai là, giải pháp đối với báo chí của các tổ chức tôn giáo gồm 03 giải pháp.

Xuất phát từ yêu cầu nhiệm vụ của công tác tôn giáo trong tình hình mới cũng như thực trạng tuyên truyền về chính sách tôn giáo và công tác tôn giáo nói trên của báo chí trong hệ thống chính trị và báo chí của tổ chức tôn giáo, Dự án đưa ra 12 kiến nghị cụ thể đối với công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in. Đồng thời đã kiến nghị với các cơ quan: như Ban Tôn giáo Chính phủ, Bộ Thông tin Truyền thông, các cơ quan báo chí, các ban, ngành, các tổ chức tôn giáo liên quan đến công tác tuyên truyền chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên báo in ở Việt Nam hiện nay.

Hà Nội, ngày 24 tháng 02 năm 2022
Chủ nhiệm Dự án

Dương Thị Thúy Thịnh